

De vrijheid van Zelf Beleggen

Brochure

Inhoud

1. Wat is Zelf Beleggen?	1
2. Hoe werkt Zelf Beleggen?	3
3. Waar kunt u in beleggen?	4
4. Wat zijn de risico's?	5
5. Wat kost Zelf Beleggen?	6
6. Wat moet u nog meer weten over Zelf Beleggen?	6
Waar vindt u meer informatie?	7

Heeft u beleggingservaring? En bepaalt u liever zelf hoe u het pensioenkapitaal van uw Extra Pensioen belegt? Dan is Zelf Beleggen misschien iets voor u. U kiest de beleggingsfondsen waarin u wilt beleggen en u bepaalt het risico dat u bereid bent te nemen. Dit betekent ook dat u zelf verantwoordelijk bent voor het opbouwen van het pensioenkapitaal van uw Extra pensioen. Beleggen volgens uw eigen visie, dat is de vrijheid van Zelf Beleggen. Let op, beleggen is niet zonder risico's. In deze brochure wijzen wij u op de risico's en helpen wij u te beoordelen of Zelf beleggen wel bij uw persoonlijke situatie past.

1. Wat is Zelf Beleggen?

Standaard belegt ABN AMRO Pension Services uw pensioenkapitaal volgens het lifecycle principe. Daarbij stemmen wij de verdeling van uw beleggingen af op uw pensioendatum. Naarmate uw pensioendatum dichterbij komt, bouwen wij het beleggings- en renterisico af.

U kunt uw pensioenkapitaal ook zelf beleggen. Kiest u voor Zelf Beleggen? Dan houdt u zich actief bezig met de beleggingen van uw Extra Pensioen. U selecteert de beleggingsfondsen en u bepaalt zelf het risico. Dat betekent dat ABN AMRO Pension Services niet automatisch de verdeling van beleggingen aanpast richting pensioenleeftijd. In hoofdstuk 4 van deze brochure leest u meer over de risico's bij beleggen. Via uw dashboard op uw persoonlijke pensioenportaal volgt u uw beleggingen en past u zo nodig de verdeling van uw beleggingen aan. Vrijheid én eigen verantwoordelijkheid dus.

Voor wie is Zelf beleggen geschikt en voor wie niet?

Zelf beleggen brengt risico's met zich mee. Neem bij iets belangrijks als uw pensioen alleen risico's die bij u en uw financiële situatie passen. Bepaal of Zelf beleggen bij u past:

- U wilt volledig zelfstandig uw beleggingen selecteren en zelf verantwoordelijk zijn dat de beleggingen passen bij uw situatie. U beschikt over voldoende kennis en ervaring op het gebied van beleggen.
- U gaat akkoord met de additionele kosten die zijn verbonden aan Zelf Beleggen zodra u de beleggingen aanpast.
- U volgt de ontwikkelingen rondom beleggingen. Indien de markt wijzigt of als uw persoonlijke situatie verandert dan past u de beleggingen hier op aan.
- U wilt kans maken op een hoger pensioenkapitaal en u heeft inzicht in de mogelijke rendementen en risico's van beleggen (u loopt het risico dat uw pensioenuitkering ook lager kan uitvallen).

Heeft u voor uzelf bepaald dat u Zelf beleggen niet bij u past? Dan kunt u uw pensioenkapitaal beter door de experts van ABN AMRO Pension Services laten beleggen. Zij beleggen volgens het lifecycle principe. Lees hier meer over in de brochure 'Lifecycle Beleggen'.

Breng uw pensioen in kaart

Het is verstandig om vooraf in kaart te brengen wat u op dit moment aan pensioen heeft opgebouwd en hoeveel u op uw pensioendatum nodig denkt te hebben. U kunt hiervoor de pensioencheck van ABN

AMRO Pension Services gebruiken. Deze vindt u in het hoofdmenu op uw persoonlijke pensioenportaal. U kunt ook advies inwinnen bij een pensioenadviseur. Hij zal hiervoor advieskosten in rekening brengen.

Zo kiest u voor Zelf Beleggen:

1. U bepaalt of u Zelf Beleggen bij u past.
2. U kiest voor Zelf Beleggen op uw persoonlijke pensioenportaal. U kunt altijd weer switchen naar Lifecycle beleggen.
3. U stelt uw beleggersprofiel vast door hier een vragenlijst in te vullen en deze naar ABN AMRO Pension Services te sturen.
4. Wij verwerken uw beleggersprofiel binnen drie werkdagen na ontvangst van de door u ondertekende vragenlijst. Tot die tijd blijven wij uw pensioenpremie in lifecycle fondsen beleggen. Dit geldt ook als u nog geen beleggingsfondsen heeft gekozen.
5. U kunt op ieder moment uw beleggersprofiel opnieuw vaststellen. Bijvoorbeeld jaarlijks of als uw persoonlijke situatie is veranderd.
6. Op uw portaal stelt u uw beleggingsportefeuille samen door te kiezen uit verschillende beleggingsfondsen. Houd hierbij rekening met uw beleggersprofiel.
7. Bekijk op uw portaal regelmatig het actuele overzicht van uw beleggingen en transacties en pas zo nodig uw beleggingsportefeuille aan.

2. Hoe werkt Zelf Beleggen?

Wilt u uw Extra Pensioen zelf gaan beleggen? Dan volgt u een aantal stappen:

Stap 1: stel uw beleggersprofiel vast

Heeft u in hoofdstuk 1 van deze brochure voor uzelf bepaald dat Zelf beleggen bij u past? Kijk dan wat voor type belegger u bent. Dit doet u door op uw portaal een vragenlijst in te vullen over uw risicobereidheid en uw kennis en ervaring met beleggen. Heeft u het pensioen nodig voor uw eerste levensbehoeften of is het extra inkomen? Doet u geen oog dicht als de koersen dalen of slaapt u rustig door? Dit zijn voorbeelden van vragen die uw beleggersprofiel bepalen. Er zijn zes profielen. In onderstaande tabel ziet u een overzicht hiervan.

Stap 2: bepaal de verdeling van uw beleggingen

Met het beleggersprofiel geven wij de grenzen aan waarbinnen u verantwoord belegt. Dit is geen advies. U bepaalt zelf de verdeling van uw beleggingen over de vier vermogenscategorieën:

- aandelen (hoog risico),
- alternatieve beleggingen (gemiddeld risico),
- obligaties (laag risico) en
- liquiditeiten (zeer laag risico).

In de tabel op de volgende pagina ziet u per beleggersprofiel hoeveel procent van uw pensioenpremie u ongeveer in iedere vermogenscategorie zou moeten beleggen.

Stap 3: stel uw beleggingsportefeuille samen

Met het beleggersprofiel op zak, kunt u aan de slag. Voordat u uw beleggingsportefeuille bepaalt, raden wij u aan om de Essentiële Beleggersinformatie (EBI) en de prospectus van de beleggingsfondsen te lezen. Kies vervolgens een verdeling die overeenkomt met uw beleggersprofiel. Belegt u buiten uw profiel? Dan ziet u op uw portaal een waarschuwing. Pas in dat geval uw beleggingsportefeuille aan. Zo voorkomt u dat u te veel risico neemt of juist te weinig. Ook raden wij aan uw profiel periodiek opnieuw te bepalen, zodat de beleggingen bij uw persoonlijke situatie blijft passen.

3. Waar kunt u in beleggen?

Bij Zelf Beleggen moet u beslissen in welke beleggingsfondsen u wilt beleggen. Ook kunt u ervoor kiezen om minder risicovol te beleggen. In deze brochure lichten wij een aantal mogelijkheden toe. Meer informatie over de fondsen vindt u op uw portaal.

Beschikbare beleggingsfondsen

Uit welke beleggingsfondsen u kunt kiezen, hangt af van de afspraken die wij hebben gemaakt met uw pensioenfonds. Op uw portaal ziet u de selectie. Vaak kunt u per vermogenscategorie kiezen uit meerdere fondsen. Daarnaast kunt u kiezen voor beleggingsfondsen die een mix zijn van verschillende vermogenscategorieën. Dit zijn de ABN AMRO Profiefondsen.

Beleggersprofiel	Omschrijving
1. Zeer defensief	U vindt de zekerheid van een bepaalde (lagere) opbrengst belangrijker dan de kans op een hoger, maar onzeker rendement.
2. Defensief	U realiseert zich dat beleggen op de langere termijn verstandig is, maar u wilt de risico's zoveel mogelijk beperken.
3. Matig defensief	U kent de beleggingsrisico's en wenst met een beperkt deel van uw pensioenkapitaal in aandelen te beleggen.
4. Matig offensief	U bent vertrouwd met de kansen en risico's van beleggen. Eigenlijk zou u meer in aandelen willen beleggen, maar dat ziet u toch als een te groot risico.
5. Offensief	Als de beurs een keer daalt, maakt u zich niet direct grote zorgen. U heeft uw pensioenkapitaal voorlopig niet nodig en u weet dat er een goede kans is dat de koersdalingen op termijn weer goedge maakt kunnen worden.
6. Zeer offensief	U streeft naar een hoger rendement over een behoorlijk lange periode. U raakt niet in paniek als de koersen sterk dalen. U verwacht namelijk op termijn weer voldoende rendement te behalen.

Let op: Uw beleggersprofiel is vijf jaar geldig. Daarna moet u een nieuwe aanmaken. Veranderen uw persoonlijke omstandigheden of risicobereidheid tussentijds? Dan raden wij u aan om tussentijds een nieuw profiel aan te maken.

ABN AMRO Profiefondsen

Er zijn 6 ABN AMRO profiefondsen. Ieder fonds sluit aan bij een beleggersprofiel. Heeft u uw beleggersprofiel bepaald? Dan weet u welk profiefonds het meest geschikt is voor u.

Renteplus variant

Wilt u een deel van uw pensioenkapitaal minder risicovol beleggen? Dan zijn er twee mogelijkheden:

➤ **Renteplusrekening**

Let op! De Renteplusrekening valt niet onder het depositogarantiestelsel. Dit betekent dat als ABN AMRO Bank N.V. failliet gaat, u geen recht heeft op de maximale garantie van € 100.000,-, zoals bij particuliere spaarrekeningen wel het geval is en dat u het pensioenkapitaal op de Renteplusrekening waarschijnlijk kwijt bent.

➤ **Liquiditeitsfonds**

Het Geldmarktfonds is een genoteerd beleggingsfonds dat kortlopende obligaties koopt bij verschillende banken. Hierdoor spreidt u het risico van uw inleg. De rentevergoeding van het Geldmarktfonds is ongeveer gelijk aan de marktrente.

Risicospreiding

Het is belangrijk dat u risico spreidt. Dit doet u door uw beleggingen te verdelen over verschillende vermogenscategorieën. Maar ook door binnen de vermogenscategorieën te kiezen voor meerdere beleggingsfondsen uit verschillende regio's.

Beleggingscategorie	Beleggersprofielen					
	Zeer defensief	Defensief	Matig defensief	Matig offensief	Offensief	Zeer offensief
Aandelen	0%	20%	35%	55%	75%	90%
Alternatieve beleggingen	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Obligaties	90%	70%	55%	35%	15%	0%
Liquide middelen	10%	10%	10%	10%	10%	10%

Let op! Als u ervoor kiest om minder risicovol te beleggen is de kans op rendement is ook kleiner. U loopt daardoor het risico dat u minder pensioen opbouwt. Vindt u het lastig om deze risico's in te schatten? Dan is Zelf Beleggen niet geschikt voor u.

4. Wat zijn de risico's?

Aan Zelf Beleggen zijn risico's verbonden:

Risico op een lager pensioen dan verwacht

Kiest u voor Zelf Beleggen? Dan bent u zelf verantwoordelijk voor het opbouwen van pensioenkapitaal. De hoogte van uw pensioenkapitaal bepaalt grotendeels de hoogte van het pensioen dat u straks krijgt uitgekeerd. Deze uitkering kan lager zijn dan u had verwacht. Het risico op een (te) laag pensioen ligt bij u. U kunt dit risico beperken door binnen uw beleggersprofiel te beleggen. Ook moet u rekening houden met beleggingsrisico en renterisico.

Zelf afbouwen van het beleggingsrisico

Met beleggingsrisico bedoelen wij het risico dat koersen kunnen stijgen en dalen. U loopt dit risico door geld te beleggen op de beurs. U kunt een aantrekkelijk rendement behalen, maar de koersen kunnen ook dalen. U loopt daardoor het risico dat u minder pensioen opbouwt. Het beleggingsrisico ligt bij u. U kunt dit beperken door uw beleggingen te spreiden over meerdere beleggingsfondsen uit verschillende vermogenscategorieën. Ook kunt u defensiever gaan beleggen naarmate uw pensioendatum nadert. Bij Zelf Beleggen bent u zelf verantwoordelijk voor het afbouwen van het beleggingsrisico.

Zelf afbouwen van het renterisico

Als u met pensioen gaat, koopt u met het opgebouwde pensioenkapitaal een pensioenuitkering aan. Dit is een vaste of een variabele uitkering. In het algemeen geldt: hoe hoger uw pensioenkapitaal, hoe hoger uw pensioenuitkering. Maar de hoogte van een vaste pensioenuitkering is ook afhankelijk van de

rentestand op uw pensioendatum. Staat de rente laag? Dan kunt u met uw pensioenkapitaal een lagere vaste pensioenuitkering aankopen dan bij een hoge rente. Het renterisico ligt bij u. U kunt dit beperken door steeds meer te gaan beleggen in langlopende obligaties naarmate uw pensioendatum dichterbij komt. Bij Zelf Beleggen bent u zelf verantwoordelijk voor het afbouwen van het renterisico.

5. Wat kost Zelf Beleggen?

Beleggen brengt kosten met zich mee. Waar deze kosten uit bestaan, ziet u in onderstaande tabel. Alle kosten brengen wij in mindering op uw pensioenkapitaal of rendement en brengen wij niet apart bij u in rekening. Meer informatie over beleggingskosten vindt u in de Essentiële Beleggersinformatie (EBI) van de afzonderlijke beleggingsfondsen.

Kosten	Omschrijving
Servicekosten	De servicekosten worden jaarlijks in juli ingehouden op uw pensioenkapitaal. Dit is een percentage van het belegd vermogen. In het pensioenreglement staat hoe hoog de beheerkosten gemiddeld zijn.
Lopende kosten	Dit zijn de kosten die de beleggingsfondsen maken voor het beheren, bewaren, registreren en administreren van het beleggingsfonds. Deze kosten verschillen per beleggingsfonds en kunt u terugvinden op uw portaal.
Transactiekosten	Dit zijn kosten die ABN AMRO Pension Services maakt voor het aan- en verkopen van aandelen. U vindt de transactiekosten terug in uw pensioenreglement.
Kosten Rentepusrekening	Voor de Rentepusrekening rekenen wij geen lopende kosten en transactiekosten.

6. Wat moet u nog meer weten over Zelf Beleggen?

- U kunt uw beleggingsmix aanpassen zo vaak als u wilt. Wij verwerken uw opdrachten over het algemeen binnen drie werkdagen. Houdt wel rekening met de transactiekosten die u betaalt voor het aan- en verkopen van aandelen.
- U kunt altijd weer switchen naar Lifecycle beleggen.
- Op uw persoonlijke pensioenportaal ziet u de actuele koersen.
- Op uw portaal ziet u het pensioenkapitaal dat u naar verwachting op uw pensioendatum heeft opgebouwd en een indicatie van het pensioen dat u hiermee kunt aankopen.
- Controleer regelmatig of u met uw beleggingen voldoende pensioenkapitaal opbouwt om straks een goed pensioen aan te kunnen kopen. Is uw verwachte pensioen (te) laag? Dan heeft u misschien nog tijd om uw situatie te verbeteren.

Waar vindt u meer informatie?

In deze brochure hebben wij Zelf Beleggen zo kort en eenvoudig mogelijk uitgelegd. Wilt u meer informatie? Kijk dan...

- ...op uw persoonlijke pensioenportaal voor informatie over uw inleg en de actuele waarde van uw beleggingen
- ...in de brochures bij 'Documenten' over de verschillende beleggingsmogelijkheden
- ...in uw pensioenreglement voor de kosten en voorwaarden van uw pensioenregeling
- ...op de website van het pensioenfonds voor meer informatie over uw pensioenregeling

U kunt ook contact opnemen met onze servicedesk:

- Stuur een mail naar pension.services@nl.abnamro.com
- Of bel naar 020 629 88 10 (ma t/m vrij van 09.00 -17.00 uur)

ABN AMRO Pension Services is een onderdeel van ABN Bank en is verantwoordelijk voor de beleggingsadministratie van beschikbare premieregelingen.